

RAB-002-001607

Seat No. _____

B. Com. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March - 2019

HRM - 2

(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001607

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) મુદ્દાસર જવાબ લખો.

૧ કર્મચારી અને સુપરવાઈઝરને તાલીમ આપવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ સવિસ્તર જણાવો. ૨૦

અથવા

૧ (અ) તાલીમના ફાયદા જણાવો. ૧૦
(બ) તાલીમનો અર્થ આપી અસરકારક તાલીમના માર્ગદર્શક સૂચનો જણાવો. ૧૦

૨ (અ) શિસ્તનું મહત્ત્વ અને ગેરશિસ્તનાં કારણો જણાવો. ૧૦
(બ) જુસ્સાનું મહત્ત્વ અને જુસ્સો વધારવાના માર્ગદર્શક સૂચનો જણાવો. ૧૦

અથવા

૨ ઔદ્યોગિક માનસશાસ્ત્ર એટલે શું ? તેના હેતુઓ અને કાર્યક્ષેત્ર જણાવો. ૨૦

૩ ઔદ્યોગિક સંબંધોની વ્યાખ્યા આપી તેનું કાર્યક્ષેત્ર વિસ્તારથી જણાવો. ૧૫

અથવા

૩ સામૂહિક સોદાગીરી એટલે શું ? તેનું કાર્યક્ષેત્ર, ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો. ૧૫

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) ૧૫

- (૧) ઔદ્યોગિક થાકનાં કારણો
- (૨) ઔદ્યોગિક સંબંધનું મહત્ત્વ
- (૩) ઔદ્યોગિક ઝઘડાની અસરો
- (૪) વ્યવસાયિક માર્ગદર્શન
- (૫) લવાદી

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Right side figure indicate marks.
(2) Write answer to the point.

1 Explain the various methods of training in detail for the employee and supervisor. **20**

OR

1 (a) Explain the advantages of training. **10**

(b) Give the meaning of training. Explain the effective guiding suggestions of training. **10**

2 (a) Explain the importance of discipline and reasons for indiscipline. **10**

(b) Explain the importance of morale and the guiding suggestions for boosting the morale. **10**

OR

2 What is industrial psychology ? Describe the objectives and scope of it. **20**

3 Give the definitions of industrial relations. Explain its scope in detail. **15**

OR

3 What is collective bargaining ? Explain its scope, advantages and disadvantages. **15**

4 Write notes : (any **three**) **15**

- (1) Reasons of industrial fatigue
- (2) Importance of industrial relations
- (3) Effects of industrial disputes
- (4) Professional guidance
- (5) Arbitration.